

Załącznik Nr 1
do Uchwały 151/XVII/2012
Rady Miejskiej w Kaletach
z dnia 26 kwietnia 2012

Miasto Kalety

Strategia rozwoju miasta Kalety do roku 2025

Kalety, styczeń 2012 r.

Spis treści:

1. Wprowadzenie	3
2. Metodologia	4
3. Założenia.....	6
4. Wizja rozwoju miasta	10
5. Cele i kierunki	12
6. Charakterystyka celów i kierunków rozwoju.....	14
7. Strategia rozwoju a inne dokumenty planistyczne	23
8. Wdrażanie i monitoring	28
8. Załączniki	32

1. Wprowadzenie

Miasto Kalety znajduje się w północnej części województwa śląskiego w odległości ok. 25 km od Aglomeracji Górnośląskiej i ok. 30 km od Częstochowy. Głównym jego wyróżnikiem jest położenie w sąsiedztwie rozległych obszarów leśnych, silnie determinujących warunki istnienia i rozwoju miasta. Ich walory użytkowe były czynnikiem miastotwórczym, który w XIX w. przyczynił się do zlokalizowania w Kaletach zakładu przemysłowego branży drzewnej. Również rzeka Mała Panew należąca do zlewiska Odry i wybudowane na niej zbiorniki wodne to ważne elementy określające miejskie realia.

Dziś przeszłość Kalet kształtować trzeba w sytuacji stagnacji gospodarki miasta po upadku Kaletańskich Zakładów Celulozowo-Papierniczych. Ich funkcjonowanie przez dziesiątki lat orientowało inne działalności zlokalizowane w mieście na zaspokajanie potrzeb tego dużego przedsiębiorstwa oraz pracujących w nim mieszkańców. Określało również społeczne i ekologiczne warunki istnienia Kalet. Z jednej strony Zakłady umożliwiały funkcjonowanie obiektów kulturalnych i sportowych oraz organizacje imprez, z drugiej zaś przyczyniały się do emisji zanieczyszczeń, dziś już pozostających tylko niepożądanym elementem stereotypowych skojarzeń starszych mieszkańców północnej części województwa śląskiego.

Teraz nadszedł moment na znalezienie nowej orientacji rozwoju miasta. Kalety aby przetrwać muszą odbudować swoją pozycję na mapie znaczących ośrodków miejskich regionu, co w sytuacji spowolnienia tempa inwestycji gospodarczych i tworzenia nowego porządku na kontynencie, jest zamierzeniem nie łatwym do zrealizowania. Początek drugiego dziesięciolecia XXI w. jest bowiem czasem podejmowania reform dotyczących funkcjonowania Unii Europejskiej, których rezultaty docierają również na szczebel lokalny. Władze miejskie muszą także zmierzyć się ze skutkami negatywnych trendów demograficznych. Młodzi ludzie wyjeżdżają głównie dlatego, iż kaletańskie realia gospodarcze nie oferują im wystarczająco atrakcyjnych warunków zatrudnienia. Turyści aby zaistnieć jako grupa dochodowych użytkowników zasobów naturalnych miasta wymagają odpowiedniej bazy noclegowej i gastronomicznej oraz nowoczesnych atrakcji, których aktualnie nie ma w wystarczającej ilości. W swoich, w większości jednorodzinnych domach pozostają mieszkańcy, ale nie często obserwować można przykłady ich aktywnego zaangażowania się w sprawy społeczności miejskiej. Taki stan trzeba zmienić, a Strategia Rozwoju Miasta powinna w tym pomóc.

2. Metodologia

Strategia rozwoju miasta Kalety do roku 2025 powstawała jako rezultat kilkumiesięcznych prac rozpoczętych w styczniu 2011 roku z inicjatywy Burmistrza Miasta. Wstępem do jej przygotowania i zasadniczym elementem refleksji nad zawartymi w niej rozstrzygnięciami stały się dwa wcześniejsze opracowania analityczne:

- *Analiza preferencji społecznych w zakresie kierunków rozwoju miasta Kalety* – dokument przyjęty w czerwcu 2011,¹
- *Pozycja konkurencyjna miasta Kalety. Analiza porównawcza dynamiki rozwoju* – dokument przyjęty we wrześniu 2011 r.²

Pierwsze z nich zawiera opinie mieszkańców na temat aktualnych zalet i wad miasta oraz subiektywne oceny użyteczności zmian, proponowanych do realizacji w procesie kształtowania jego przyszłości. Drugi dokument, wykorzystując dane statystyczne, opisuje aktualny stan miasta oraz zawiera trendy kształtowania się wybranych cech i zjawisk oddziałujących na możliwości rozwojowe Kalet, wyznaczone dla ostatnich dziesięciu lat (głównie). Jest materiałem o charakterze obiektywnym, prezentuje informacje wynikające z zestawień i porównań do ośrodków miejskich posiadających podobne cechy środowiska naturalnego, korzyści położenia względem dużych miast i profil gospodarczy. Cennym źródłem refleksji i pomysłów były także spotkania zespołu roboczego, jakie odbywały się w Urzędzie Miasta od maja do grudnia 2011 r. W ich rezultacie udało się wskazać główne czynniki wpływające na przyszłość Kalet, dokonano hierarchizacji celów strategicznych oraz wyróżnienia precyzyjnej listy kierunków rozwoju i odpowiadających im przykładowych przedsięwzięć.

W maju i czerwcu 2011 roku odbyły się dwa warsztaty dotyczące założeń strategicznego rozwoju miasta, w których udział wzięło prawie 30 osób (lista w załączniku), reprezentujących różne instytucje zaangażowane w tworzenie korzystnych warunków życia w Kaletach oraz podmioty działalności gospodarczej. Tematy warsztatów obejmowały zagadnienia:

- „Gospodarcza przyszłość Miasta Kalety” – zaproszono radnych miejskich, przedstawicieli przedsiębiorstw działających w mieście, samorządu gospodarczego,
- „Społeczny kontekst funkcjonowania Miasta Kalety” – zaproszono radnych miejskich, przedstawicieli instytucji kultury, organizacji sportowych.

---

¹ Dostępny na stronie Urzędu Miasta Kalety: www.kalety.pl

² Dostępny na stronie Urzędu Miasta Kalety: www.kalety.pl

W październiku 2011 odbyło się spotkanie z radnymi miejskimi, na którym dokonano konsultacji wypracowanych elementów wizji i celów rozwoju Kalet. Przyjęto podstawowe założenia rozwoju miejskiego, wyrażając przekonanie, iż kształtowanie pożądanej przyszłości miasta wymaga wielu zmian.

Ostatnim etapem procedury tworzenia *Strategii* było zebranie wszystkich ocen, opinii danych itp. i sformułowanie wniosków składających się na podstawowe jej elementy. Są to:

- **wizja rozwoju** – określająca ogólny stan rozwoju miasta, który powinien zaistnieć w rezultacie realizacji celów wyznaczonych w *Strategii*, zawierająca założenia ich hierarchii,
- **cele strategiczne** – definiujące intencyjne stany i zamierzenia, których zakres merytoryczny odnosi się bezpośrednio do wyznaczonego obszaru rozwoju miasta,
- **cele horyzontalne** – definiujące intencyjne stany i zamierzenia, których zakres merytoryczny wiąże się z wszystkimi (wieloma) obszarami rozwoju miasta,
- **kierunki rozwoju** – ściśle wynikające z celów, stanowiąc ich uszczegółowienie, umożliwiają w następnych etapach (wdrażanie strategii, programy operacyjne, programy szczegółowe: rewitalizacji, finansowe, inwestycyjne, promocji itp.) precyzyjną realizację przyjętych zamierzeń (przedsięwzięcia, projekty).

Przyjęcie strategicznych rozstrzygnięć jest uznaniem hierarchii ważności wybranych obszarów funkcjonowania miasta. Pewne działalności stają się tym samym w planowanym czasie ważniejsze niż inne. Jednocześnie jest to również wyraz określonej polityki rozwoju, uwzględniającej konieczność dokonania wyboru pomiędzy alternatywnymi celami i kierunkami oraz w dalszej kolejności przedsięwzięciami i projektami. Samorządowe władze uchwalając *Strategię rozwoju miasta Kalety* zaznaczają swoje miejsce w historii miasta i wyrażają aktualne priorytety mieszkańców. Przyjmując jego wizję i cele rozwoju, tym samym akceptują działania składające się na ich wieloletnią realizację. Zapisy budżetowe i decyzje zawarte w szczegółowych programach kształtowania funkcji miejskich powinny być do nich w przyszłości dostosowane.

3. Założenia

Głównym celem tworzenia *Strategii rozwoju miasta Kalety do roku 2025* jest konieczność wyznaczenia cech przyszłych funkcji w warunkach stagnacji jego gospodarki. Władze miejskie rozumiejąc potrzebę zmian, akceptują jednocześnie fakt, iż możliwości dokonywania przekształceń ewolucyjnych ograniczają się do niewielu obszarów funkcjonowania miasta, których rezultaty można uznać za zadowalające. Większość wymaga bardziej energicznych działań, związanych z potrzebą kształtowania nowych wartości oraz warunków wykorzystania przestrzeni miasta i innych jego zasobów. Znaczna skala zaniedbań inwestycyjnych niektórych funkcji miejskich, wynikająca głównie z socjalistycznych zaległości, monokulturowej gospodarki miasta i niekorzystnych realiów kompetencyjnych (gminny zasób nieruchomości to zaledwie nieco ponad 1% powierzchni miasta), dziś wymaga szybkich działań, angażujących w wielu przypadkach znaczne środki finansowe. Kalety nie należą do bogatych miast i zamierzenia poprawy jakości użytkowania wielu miejsc i funkcjonowania urzędów miejskich trzeba planować na długi czas.

Założenia strategii rozwoju miasta określają możliwości i bariery, jakie trzeba uwzględnić planując jego przyszłość. Orientacja rozwoju Kalet nie może jak kiedyś zakładać oparcia się na czynnikach wewnętrznych, związanych z nieistniejącym już dużym przedsiębiorstwem, które w dawnych czasach determinowało specyfikę i większość funkcji miejskich. Na obszarze Kalet nie ma wielu rozpoznanych innych zasobów naturalnych, których wykorzystanie mogłoby stać się istotnym impulsem rozwojowym. Pozostały kompleksy leśne, ale ich użyteczność jako zasobu gospodarczego zmieniła się. Ciągłe aktualne są propozycje dotyczące wykorzystania zbiorników wodnych w Zielonej i realizacji przedsięwzięć służących pozyskaniu turystów, ale wymaga to pozyskania znacznych środków na inwestycje. Pozostają pomysły związane z tworzeniem nowych miejsc zabudowy mieszkaniowej, atrakcyjnych usług oraz dbania o podnoszenie jakości życia w mieście. Wydaje się, iż obecnie inspiracji do wyznaczenia kierunków zmian trzeba poszukiwać w otoczeniu miasta zwracając się w stronę:

— miast Aglomeracji Górnośląskiej, z których większość nie posiada wystarczająco atrakcyjnej ekologicznie przestrzeni, tak iż ich mieszkańcy poszukują miejsc wypoczynku, aktywnego uprawiania sportów czy rekreacji w mniejszych ośrodkach znajdujących się w niewielkiej odległości;

- Miasta Częstochowa, do 1998 roku będącego stolicą województwa do którego należały Kalety, a dziś pozostającego jednym z najważniejszych ośrodków rozwoju regionalnego, zarówno gospodarczego (duże podmioty gospodarcze dające szanse na zatrudnienie mieszkańców Kalet), jak społeczno-kulturalnego (oferta częstochowskich instytucji);
- rynkowych zalet nowoczesnej, globalnej gospodarki, której podmioty poszukują korzystnych warunków działalności w miejscach oddalonych od drogich obszarów dużych aglomeracji. Mniejsze miasta oferując atrakcyjne zasoby produkcyjne zyskują miejsca pracy i kapitał wiedzy, a nie wymaga się od nich wystarczających rozmiarów lokalnego rynku zbytu, którym dla wielu firm może dziś być cały świat;
- proekologicznych postaw, jakie promują współczesne trendy społeczno-kulturowe, a które przywiązują bardzo duże znaczenie do zalet środowiska naturalnego, w tym szczególnych jego predyspozycji do tworzenia pożądanych warunków życia – zalety sąsiedztwa;
- nowych inwestycji infrastrukturalnych, jakimi w sąsiedztwie Kalet są: dobrze rozwijający się Port Lotniczy Katowice-Pyrzowice, autostrada A1 oraz drogi ekspresowe.

Przedstawione czynniki można uznać za istotne szanse rozwoju Kalet, które w analizach strategicznych z konieczności powinny zostać uzupełnione takimi głównymi zagrożeniami rozwoju miasta jak:

- Trudna sytuacja gospodarki UE, która wymaga dokonania poważnych zmian, również politycznych, więc wymagających długiego czasu, ale niezbędnych dla zmniejszenia ryzyka inwestycyjnego;
- Niepewność pozyskania zewnętrznych środków dofinansowania realizacji miejskich przedsięwzięć inwestycyjnych, wynikająca z stanu finansów publicznych, zarówno w Polsce, jak i całej UE;
- Restrykcyjne przepisy prawne dotyczące zasad wydatkowania środków publicznych, utrudniające realizację inwestycji;
- Wzrastające bezrobocie, które nie jest specyfiką Polski czy województwa śląskiego, ale wielu krajów Europy,
- Tendencje do rozlewania się zabudowy mieszkaniowej miast, wymuszane przez deweloperów i indywidualnych inwestorów jako skutek popularyzowania się trendów gloryfikujących indywidualizm postaw i wartości, co skutkuje poszukiwaniem oddalonych miejsc potencjalnego zagospodarowania osadniczego, ale i wzrastającymi kosztami użytkowania wybudowanych tam domów (infrastruktura komunalna).

Listy tych czynników nie stanowią precyzyjnie o celach rozwoju Kalet, a jedynie wyznaczają kierunki poszukiwań korzyści realizacji egzogenicznych funkcji miejskich, których aktualnie brakuje w kaletańskich realiach. Podstawowe obszary angażowania lokalnych wysiłków sprowadzają się do realizacji miejskich funkcji wewnętrznych, warunkujących byt mieszkańców, które jednak nie mogą stanowić działalności wystarczająco atrakcyjnych aby utrzymać innych użytkowników miasta. Nie pozwalają również na jego bogacenie się, a brak środków uniemożliwia realizację wielu przedsięwzięć rozwojowych. Konieczność podejmowania starań zmierzających do uzyskania wzrostu dochodów mieszkańców, władz miejskich oraz kaletańskich firm należy uznać za podstawowe założenie orientujące zapisy *Strategii rozwoju miasta Kalety do roku 2025*. Jest ono bowiem rozumiane jako podstawowy warunek rozwoju miasta, przy czym ważne jest przede wszystkim podejmowanie starań zmierzających do stworzenia trwałych dochodów przynajmniej tych trzech podstawowych grup użytkowników. Pozyskanie jednorazowego wsparcia np. w postaci pozyskania środków unijnych na realizację określonego projektu jest wskazane, ale w dłuższej perspektywie należy koncentrować się na stworzeniu pewniejszych źródeł zasilania finansowego, zlokalizowanych na obszarze miasta.

Założenie dotyczące zamożności użytkowników Kalet można uzupełnić o listę innych postulatów oddziałujących na warunki rozwoju miasta, takich jak:

- wykorzystać istniejące zasoby naturalne, w tym przede wszystkim obszary leśne na terenie miasta, które chociaż nie są własnością komunalną to jednak można rozważyć pozyskanie części z nich, również na zasadach rynkowych, ale pod warunkiem zyskowego ich zużytkowania,
- wpisać kaletańską ofertę rekreacyjną w cechy postępującego procesu metropolizacji Aglomeracji Górnośląskiej, uznając ją za produkt obszarów otaczających duże miasta i tym samym uzupełniający go,
- generować pożądane zachowania społeczności miejskiej, w tym budować wspólnotę opartą o przyjęte wartości i składającą się z członków świadomych lokalnych zalet wobec dokonujących się w globalnej rzeczywistości przemian,
- stymulować rozwój podmiotów gospodarczych w mieście, który jednak ze względu na słabości lokalnych potencjałów należy oprzeć o starania pozyskania zewnętrznych inwestorów, ze szczególnym naciskiem na przyciągnięcie nowoczesnych działalności, umożliwiających stworzenie atrakcyjnych dla młodych ludzi miejsc zatrudnienia

- utrzymanie potencjału demograficznego miasta, przynajmniej w rozmiarach umożliwiającym jego ekonomiczne przetrwanie. Wymagać to będzie podejmowania wielu wysiłków mających na celu wypromowanie atrakcyjności osadniczej Kalet w kontekście współcześnie dominujących postaw konsumpcyjnych i dużej mobilności zasobów pracy.

4. Wizja rozwoju miasta

Przyszłość Kalet ze względu na aktualną sytuację miasta powinna podlegać starannemu kształtowaniu, które w najbliższych latach musi cechować się dużą intensywnością. Jednocześnie możliwości budżetu miasta nie pozwalają na podejmowanie wielu potrzebnych inwestycji, tak iż składające się na nie działania muszą być z konieczności rozłożone w czasie. Należy jednak rozpocząć proces przekształceń realiów miejskich, gdyż ważne jest aby jak najszybciej zaczęły dokonywać się zmiany wizerunku miasta, który zawiera obraz możliwości rozwojowych Kalet. Jego promowanie musi wyprzedzać wiele innych aktywności, gdyż stereotypowe skojarzenia wielu mieszkańców regionu umieszczają Kalety wśród mało atrakcyjnych miejsc z przemysłowymi i środowiskowymi problemami. Przyczyniły się do tego m.in. zbyt długo trwający proces likwidacji Kaletańskich Zakładów Celulozowo-Papierniczych oraz skutki powodzi w Zielonej. Należy także podejmować próby pozyskania nowych użytkowników miasta, zarówno mieszkańców i jednostki gospodarcze, jak i turystów czy rezydentów. Każdy podmiot, który może przyczynić się do stworzenia nowych zalet miasta, w tym szczególnie wzrostu jego zamożności, będzie mile widziany.

Ograniczeniem precyzyjnego planowania przyszłości przez władze Kalet jest fakt, iż można tego dokonywać tylko w ramach kompetencji miejskich. Wiele z zasobów, w tym dominujące w powierzchni miasta obszary leśne, pozostaje poza bezpośrednimi możliwościami wykorzystania ich dla celów komunalnych. Można kształtować ogólne warunki przestrzenne miasta, ale szczegóły zagospodarowania pozostają w decyzjach właścicieli działek. Znaczny odsetek domów jednorodzinnych przesądza o charakterze zabudowy i chociaż są to zadbane, często malownicze posesje, to ich sąsiedztwo może utrudniać przekształcenia o charakterze gospodarczym. Zakończenie likwidacji Kaletańskich Zakładów Celulozowo-Papierniczych powinno poprawić atrakcyjność inwestycyjną miasta, ale to również pozostaje poza bezpośrednimi możliwościami oddziaływania władz. Także turystyczne plany liderów rozwoju miejskiego mogą być zrealizowane tylko w ograniczonym stopniu ze względu na prywatną własność obiektów potencjalnie możliwych do wykorzystania w ramach tworzenia produktów rekreacyjnych miasta. Ośrodki wypoczynkowe w Zielonej, sąsiadujące z nimi domy jednorodzinne i Zespół Pałacowo-Parkowy Donnersmarcków oraz konieczność uwzględniania kompetencji Starosty Tarnogórskiego, stanowiąc mogą znaczące utrudnienia w podejmowaniu konkretnych decyzji i realizacji wynikających z nich działań.

Uwzględniając potrzeby społeczności Kalet oraz ograniczenia, z jakimi jej członkowie muszą aktualnie się liczyć, można sformułować następującą wizję rozwoju miasta do roku 2025:

Kalety będą miastem, które buduje nowy wizerunek i pozycję konkurencyjną w oparciu o zalety mieszkania w spokojnej przestrzeni suburbiów Aglomeracji Górnośląskiej, dobrze rozpoznawalne atrakcje turystyczne oraz działalność nowoczesnych przedsiębiorstw.

5. Cele i kierunki

Uzasadnienie zawartości wizji rozwoju miasta wynika z istnienia lokalnych potencjałów oraz rozpoznanych czynników zewnętrznych, oddziałujących na możliwości inicjowania zmian przez władze Kalet. Jej realizacja wymaga jednak doprecyzowania poprzez wyznaczenie listy celów strategicznych. Każdy z nich zwiera kierunki, które konkretyzują ogólne postanowienia dotyczące przekształceń w mieście, są także realne w ramach cech lokalnych zasobów i możliwe do zrealizowania w wyznaczonym czasie. Wskazany cel horyzontalny uzupełnia je o zamierzenia realizowane w ramach świadczenia wielu funkcji miejskich. Społeczna akceptacja celów i odpowiadających im kierunków dokonywana jest przede wszystkim poprzez uzyskanie zgody na zawartość wizji, w tym hierarchię jej elementów.

Lista celów strategicznych rozwoju Kalet na lata 2012 – 2025 przedstawia się następująco:

Tab. 1 Cele i kierunki strategiczne

Cele	Kierunki
C 1. Utrzymanie walorów zasobów środowiska naturalnego	K1.1. Poprawa jakości zbiorników wodnych
	K1.2. Wspieranie procesu budowy atrakcyjności turystycznej obszarów leśnych
C 2. Przeprowadzenie skutecznej rewitalizacji miasta	K2.1. Zmiana cech wykorzystania istniejącego zagospodarowania terenów przemysłowych w mieście
	K2.2. Tworzenie nowych przestrzeni publicznych
	K2.3. Wzrost aktywności społecznej mieszkańców
	K2.4. Pozyskanie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową – rozbudowa centrum w kierunku Kuczowa
C 3. Wspieranie procesu budowy nowoczesnego społeczeństwa miejskiego	K3.1. Podniesienie jakości zamieszkania poprzez rozwój infrastruktury komunalnej
	K3.2. Wzbogacanie oferty kulturalnej i edukacyjnej
	K3.3. Wspieranie rozwoju usług rekreacyjnych
C 4. Wspieranie rozwoju działalności turystycznych	K4.1. Tworzenie pożądaných warunków dla działalności przedsiębiorstw turystycznych
	K4.2. Projekt: Śląskie Centrum Karate Kyokushin-kan

C 5. Budowa nowego profilu gospodarczego miasta	K5.1. Pozyskanie inwestorów zainteresowanych tworzeniem nowoczesnych przedsiębiorstw przemysłowych
	K5.2. Wspieranie rozwoju małej i średniej lokalnej przedsiębiorczości
	K5.3. Tworzenie instytucji środowiska biznesu
CH 1. Stworzenie nowego wizerunku miasta w regionie	KH1.1 Aktywizacja działalności promocyjnej
	KH1.2. Przygotowanie oferty imprez o zasięgu ponadlokalnym

6. Charakterystyka celów i kierunków rozwoju

Uzasadnieniem sformułowania listy celów strategicznych, oprócz nadrzędnego kryterium powiązania z elementami wizji rozwoju miasta, powinno być ich umiejscowienie w szczegółowych planach funkcjonowania miasta Kalety. Charakterystyka wyróżnionych celów, kierunków oraz przykłady przedsięwzięć służące ich bezpośredniej realizacji przedstawia się następująco:

Cele strategiczne

C1. Utrzymanie walorów zasobów środowiska naturalnego

Kierunki	Przykłady przedsięwzięć
K1.1. Poprawa jakości zbiorników wodnych	P1.1.1. Kontrola czystości wody P1.1.2. Budowa plaż
K1.2. Wspieranie procesu budowy atrakcyjności turystycznej obszarów leśnych	P1.2.1. Współpraca z Lasami Państwowymi P1.2.2. Uzgodnienie przebiegu duktów leśnych i lokalizacji małej infrastruktury P1.2.3. Wyznaczenie leśnych miejsc biwakowania

Podstawowym zasobem miasta Kalety są posiadane zasoby środowiska naturalnego, w tym zbiorniki wodne, rzeka Mała Panew oraz znacznej wielkości obszary leśne. Zarządzanie nimi pozostaje poza kompetencjami władz miejskich, ale ich obecność na obszarze miasta stanowi o możliwościach jego rozwoju. Znaczenie lasów jest największe, gdyż stanowią nie tylko ponad 80 % powierzchni miasta, ale od dziesięcioleci decydują o cechach działalności podejmowanych na tym terenie. Ich potencjalna użyteczność stanowi zarówno zaletę, jak i ograniczenie możliwości dokonywania zmian w Kaletach. Są one bowiem głównym elementem krajobrazu okolic obszarów zurbanizowanych, stanowią o jakości powietrza, umożliwiają rekreację i ogólnie przyczyniają się do zwiększania atrakcyjności osadniczej miasta. Jednocześnie jednak hamują rozwój zabudowy, zwiększają koszty uzbrajania terenów i jako nie tworzące potencjału funkcji miejskich (gospodarka leśna nie należy do działalności charakteryzujących z definicji nierolnicze aktywności miejskie, jest raczej ekstensywna) nie przyczyniają się do tworzenia dochodów miasta. Jest to jednak tak charakterystyczny element przestrzeni Kalet, że należy go uznać za strategicznie cenny. Jego wykorzystanie w

kształtowaniu przyszłości miasta odbywać musi się z uwzględnieniem podejmowania wieloaspektowej współpracy z przedsiębiorstwem Lasy Państwowe. Zamierzenia rozwojowe należy konsultować z jego pracownikami i w miarę potrzeb rozważać również angażowanie tej firmy w podejmowane przedsięwzięcia na zasadach partnerstwa.

Bardziej skomplikowane wydaje się być wykorzystanie zalet kaletńskich zbiorników wodnych. Są w regionie znane od lat, ale aktualne cechy zagospodarowania służącego realizacji funkcji rekreacyjnych nie jest zadowalające. Jest ono jednak własnością różnych prywatnych podmiotów i władze miasta mają ograniczone możliwości oddziaływania na potrzebne do przeprowadzenia inwestycje. Jest za to faktem, iż miasto traci szansę zaistnienia na regionalnym rynku ofert rekreacyjnych otoczenia Aglomeracji Górnośląskiej ponieważ nie posiada na swoim obszarze wystarczająco atrakcyjnych obiektów. To co można zrobić to dbać o warunki dla rozwoju turystyki poprzez zlecenie kontroli czystości wody, co do której były zastrzeżenia w poprzednich latach, niekorzystnie przekładające się na rekreacyjny wizerunek Kalet oraz budowę ogólnie dostępnych plaż. Przedsięwzięcia te należy traktować jako rozpoczęcie wieloletniego procesu tworzenia turystycznej marki Kalet, który jednak zawsze będzie wymagał troski o utrzymanie walorów lokalnego środowiska naturalnego.

C2. Przeprowadzenie skutecznej rewitalizacji miasta

Kierunki	Przykłady przedsięwzięć
K2.1. Zmiana cech wykorzystania istniejącego zagospodarowania terenów przemysłowych w mieście	P2.1.1. Przygotowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Kalety P2.1.2. Pozyskanie środków zewnętrznych na realizację zamierzeń rewitalizacyjnych
K2.2. Tworzenie nowych przestrzeni publicznych	P2.2.1. Budowa rynku P2.2.2. Zmiana układu komunikacyjnego w centrum P2.2.3. Budowa bulwarów rzecznych w centrum
K2.3. Wzrost aktywności społecznej mieszkańców	P2.3.1. Rewitalizacja parku w Jędrysku P2.3.2. Realizacja projekt pt. „Poprawa jakości infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na cele imprez kulturalno- sportowych poprzez modernizację i zakup wyposażenia stadionu w mieście Kalety”.

K2.4. Pozyskanie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową – rozbudowa centrum w kierunku Kuczowa	P2.4.1. Wykup terenów leśnych od Lasów Państwowych P2.4.2. Uzbrojenie terenów pod zabudowę P2.4.3. Pozyskanie inwestorów zainteresowanych budową domów i mieszkań – deweloperów, spółdzielców
--	---

Aktualnie istniejące realia gospodarcze i społeczne Kalet wymagają zmian, a część z nich należy rozważyć w kontekście dokonania skutecznej rewitalizacji. Przywrócenie atrakcyjności to nie tylko zabiegi o charakterze przestrzennym. Należy je ujmować kompleksowo, jako oddziałujące na całość warunków podejmowania różnych aktywności w konkretnym miejscu. W takim ujęciu rewitalizacja zapisana jako cel strategicznego rozwoju Kalet, musi przede wszystkim dotyczyć obszarów przemysłowych, które obniżają zalety miejskiego krajobrazu i stanowią niewykorzystany potencjał rozwojowy. Większość takich terenów posiada ekologiczne ograniczenia, ale ich inwestycyjna użyteczność w większości przypadków jest możliwa do przywrócenia.

Więszym wyzwaniem może być tworzenie nowych przestrzeni publicznych, które są jednak miastu niezbędne aby utrzymać jego osadniczą i gospodarczą atrakcyjność. Przemysłowy rodowód Kalet nie sprzyjał w przeszłości docenianiu np. potrzeby posiadania rynku, ale współczesne wymagania społeczne i konieczność poszukiwania nowych dochodów miasta przyczyniają się do wzrostu znaczenia potencjalnego użytkowania takiego miejsca. Budowa rynku jest jednak przedsięwzięciem trudnym i kosztownym, nawet jeśli uwzględnić zaangażowanie prywatnych inwestorów w stworzenie otaczającego go zagospodarowania. Pewnym problemem jest już wyznaczenie jego lokalizacji, gdyż wiąże się to z koniecznością dokonania zmian układu komunikacyjnego w centrum miasta. Może również zmienić rozkład pozytywnych efektów sąsiedztwa w mieście, czyli przyczynić się do wzrostu (lub obniżenia) cen nieruchomości, w zależności od lokalizacji względem tworzonego rynku. Podobnie także można oceniać rezultaty realizacji śmiałego pomysłu budowy bulwarów nad rzeką Mała Panew w centrum miasta, które mogłyby mieć nie tylko rekreacyjny charakter, ale orientować zabudowę mieszkaniową i inicjatywy przedsiębiorców.

Tego typu przedsięwzięcia rewitalizacyjne mają na celu wzrost aktywności społecznej mieszkańców, który aktualnie w Kaletach nie przedstawia się imponująco. Większość z nich korzysta z oferty miejskiej, ale w małym stopniu angażuje się w jej tworzenie. Budowa nowoczesnego społeczeństwa miejskiego zakłada współcześnie konieczność podejmowania

inicjatyw wspólnotowych. Imprezy integrujące różne grupy dobrze służą wypracowywaniu lokalnych wartości i wymianie opinii na temat zalet i wad miejskich realiów. Pomaga to uniknąć konfliktów i stanowi cenny element promocji wewnętrznej miasta. W ramach takich działań rozważa się rewitalizację parku miejskiego w Jędrysiku oraz podejmowanie starań o pozyskanie środków na realizację projektu pt. „Poprawa jakości infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na cele imprez kulturalno- sportowych poprzez modernizację i zakup wyposażenia stadionu w mieście Kalety” .

Przykładem ambitnego podejścia do rewitalizacji miasta są zamierzenia związane z rozbudową centrum w kierunku Kuczowa. Jej warunkiem jest pozyskanie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową poprzez nabycie obszarów leśnych i ich zagospodarowanie. W ostatnim roku dostrzega się wzrost zainteresowania deweloperów takimi miejscami w Kaletach, co daje szansę na ich korzystne zagospodarowanie. Powstanie nowego osiedla mogłoby się również przyczynić do wzrostu liczby mieszkańców miasta, w tym przyciągnięcia osób zamieszkujących aktualnie w dużych miastach Aglomeracji Górnośląskiej, a poszukujących bardziej atrakcyjnych ekologicznie miejsc życia. Tego rodzaju użytkownicy stanowią mogą ważne źródło dochodów miasta, zarówno jako przyszli podatnicy, jak i klienci lokalnych działalności gospodarczych. Lokalizacja rozważanych do zabudowy terenów w atrakcyjnym obszarze miasta, o bardzo dobrej dostępności komunikacyjnej z pewnością przyniosłoby wiele korzyści wszystkim podmiotom zaangażowanym w realizację tego celu. Uzbrojenie terenu będzie jednak kosztowne, a jego nabycie może wymagać wielu miesięcy starań i negocjacji z przedstawicielami Lasów Państwowych.

C3. Wspieranie procesu budowy nowoczesnego społeczeństwa miejskiego

Kierunki	Przykłady przedsięwzięć
K3.1. Podniesienie jakości zamieszkania poprzez rozwój infrastruktury komunalnej	P3.1.1. Budowa kanalizacji sanitarnej w dzielnicach: Drutarnia, wschodnia część centrum, Kuczów, Zielona, Miotek P3.1.2. Remont Domu Kultury P3.1.3. Budowa nowych dróg o ulepszonej nawierzchni

K3.2. Wzbogacanie oferty kulturalnej i edukacyjnej	P3.2.1. Wspieranie inicjatyw animatorów kultury P3.2.2. Uratowanie istnienia średniej szkoły zawodowej o profilu technicznym P3.2.3. Organizowanie zajęć pozalekcyjnych w Domu Kultury
K3.3. Wspieranie rozwoju usług rekreacyjnych	P3.3.1. Budowa placów zabaw P3.3.2. Budowa skate parku P3.3.3. Budowa pływalni w centrum P3.3.4. Budowa „białego Orlika” w Miotku

Elementem atrakcyjności nowoczesnego miasta jest istnienie na jego obszarze odpowiednich urządzeń infrastruktury komunalnej. Zaniedbania ostatnich dziesięcioleci inwestowania w warunki życia w Kaletach skutkują obecnie koniecznością ponoszenia znacznych nakładów przede wszystkim na budowę kanalizacji sanitarnej. W planach do roku 2025 znajdują się prace w dzielnicach: Drutarnia, wschodnia część centrum, Kuczów, Zielona, Miotek. Wielkość wydatków na ten cel uniemożliwia realizację innych przedsięwzięć rozwojowych, ale władze słusznie przyjmują, iż nowa kanalizacja należy do podstawowych działań w ramach podnoszenia jakości zamieszkania w mieście. Przewiduje się również poprawę jakości dróg lokalnych oraz remont Domu Kultury, ale w planowanych realiach są to już mniej kosztowne przedsięwzięcia.

Do przedsięwzięć niematerialnych wspierających proces budowy nowoczesnego społeczeństwa miejskiego zaliczyć należy wzbogacanie oferty kulturalnej i edukacyjnej miasta. Dokonywanie tego poprzez wspieranie inicjatyw animatorów kultury ma dodatkowe zalety w postaci angażowania się w powstawanie bądź utrwalanie składników lokalnej kultury. Także organizowanie zajęć pozalekcyjnych w Domu Kultury jest pozytywnie postrzegane przez mieszkańców jako element tworzenia atrakcyjności osadniczej Kalet. Wśród przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym wyzwaniem są natomiast starania dotyczące uratowania istnienia średniej szkoły, której przyszłość zagrożona jest zarówno przez sytuację demograficzną regionu, jak i finansową powiatu tarnogórskiego. Tradycje zawodowej placówki oświatowej o profilu technicznym sięgają czasów działalności Kaletańskich Zakładów Celulozowo-Papierniczych, ale ich likwidacja nie musi oznaczać zakończenia działalności szkoły. Jej utrzymanie wymaga jednak stworzenia konkurencyjnej oferty edukacyjnej, co na trudnym rynku tego rodzaju usług należy dziś do działań

skomplikowanych. Potencjał oświatowy Tarnowskich Gór dominuje w tej części województwa śląskiego i Kalety nie mają możliwości rywalizowania z nim. Jediną szansą jest uzupełnienie tarnogórskiej oferty o nowoczesny produkt edukacyjny, który przyciągnie młodzież z kilku powiatów. Funkcjonowanie szkoły, która mogłaby nim dysponować wymaga jednak nakładów, nie tylko finansowych, ale i organizacyjnych. Jest do rozważenia również pozyskanie inwestora zainteresowanego prowadzeniem szkoły jako działalności niepublicznej. Niewątpliwie w planowanym czasie w ramach wspierania procesu budowy nowoczesnego społeczeństwa miejskiego łatwiej i taniej będzie podejmować działania zmierzające do rozwoju usług rekreacyjnych, m.in. poprzez budowę placów zabaw, skate parku, pływalni w centrum miasta czy „białego Orlika” w Miotku.

C4. Wspieranie rozwoju działalności turystycznych

Kierunki	Przykłady przedsięwzięć
K4.1. Tworzenie pożądaných warunków dla działalności przedsiębiorstw turystycznych	P4.1.1. Kampania promocyjna dotycząca zalet turystycznych miasta P4.1.2. Wyznaczenie obszaru ochrony uzdrowiskowej P4.1.3. Pozyskanie inwestora lub środków publicznych na odbudowę pałacu w Zielonej
K4.2. Projekt: Śląskie Centrum Karate Kyokushin-kan	P4.2.1. Wyznaczenie i przygotowanie terenu pod inwestycje P4.2.2. Pozyskanie inwestorów (partnerzy projektu)

Działania zmierzające do podniesienia atrakcyjności turystycznej Kalet należą do najlepiej akceptowanych planów władz miasta przez jego mieszkańców. Rozwój działalności turystycznych wymaga jednak dokonania wielu inwestycji, w tym powstania nowych obiektów wypoczynkowych i stworzenia oferty rozrywkowej. Są to wydatki na które nie stać miejskiego budżetu. Działania w tej dziedzinie koncentrować się więc będą na przedsięwzięciach promocyjnych, mających na celu zarówno zdobycie klientów kaletańskiej oferty turystycznej, jak i przyciągnięcie inwestorów, zainteresowanych jej współtworzeniem. Do inspirujących zamierzeń należy zaliczyć plany związane z wyznaczeniem obszaru ochrony uzdrowiskowej.

Wyrazem ponadlokalnych ambicji *Strategii* są plany dotyczące powstania w Kaletach Śląskiego Centrum Karate Kyokushin-kan. Projekt ten miałby szansę stać się w przyszłości

jednym z głównych wyróżników miasta i ważnym elementem budowania jego nowego wizerunku. Dominujący w przeszłość przemysłowy charakter Kalet zostałby poprzez taką inicjatywę definitywnie zmieniony, a usługi jakie mogłoby oferować Centrum mogłyby przyciągnąć wiele innych działalności gospodarczych, uruchamianych w jego sąsiedztwie. Realizacja projektu uwarunkowana jest jednak oprócz zaangażowania radnych, lokalnych działaczy sportowych i zawodników, również pozyskaniem inwestorów, sponsorów, promotorów itp. Władze miasta zakładają uczestnictwo w tym przedsięwzięciu poprzez przekazanie terenu pod lokalizację kilku obiektów składających się na warunki działalności Centrum. Byłby to cenny wkład, przyjmując, iż wymagania funkcjonalne dla tego rodzaju działalności związane są z dużą powierzchnią zarówno zabudowy (sale ćwiczeń, hala, pomieszczenia administracyjne, hotel, restauracja itp.), jak i otaczających ją obszarów (parking, tereny do spacerowania, biegania, ćwiczeń na wolnym powietrzu itp.).

C5. Budowa nowego profilu gospodarczego miasta

Kierunki	Przykłady przedsięwzięć
K5.1. Pozyskanie inwestora zainteresowanego tworzeniem nowoczesnego przedsiębiorstwa przemysłowego	P5.1.1. Przygotowanie oferty terenów inwestycyjnych P5.1.2. Powołanie pełnomocnika do kontaktów z inwestorami
K5.2. Wspieranie rozwoju małej i średniej lokalnej przedsiębiorczości	P5.2.1. Programy aktywizacji wybranych grup społecznych (absolwenci, 50+) P5.2.2. Udział w krajowych i unijnych inicjatywach zorientowanych na wspieranie MSP
K5.3. Tworzenie instytucji środowiska biznesu	P5.3.1. Współpraca z urzędem pracy i samorządami gospodarczymi P5.3.2. Powołanie Miejskiej Rady Biznesu

Jednym z celów dokonywania zmian w Kaletach powinien być rozwój gospodarczy skutkujący nowymi miejscami pracy dla mieszkańców oraz wzrostem dochodów władz miasta. Wieloletnich tradycji wynikających z działalności Zakładów Celulozowo-Papierniczych nie można już kontynuować, ale warto wykorzystać przemysłowy wizerunek miasta w działaniach mających na celu pozyskanie inwestora zainteresowanego zlokalizowaniem nowoczesnego przedsiębiorstwa na jego obszarze. Aby tego dokonać trzeba przygotować oferty terenów inwestycyjnych, które mogą objąć poprzemysłowe pozostałości

po Zakładach. Ważne jest również aby wspierać rozwój już działających przedsiębiorstw oraz przyczyniać się do powstawania nowych firm. W Kaletach funkcjonują aktualnie głównie małe firmy i warto podtrzymywać ten trend, nawet jeśli dotyczy on tylko podmiotów lokalnego rynku. W działaniach takich pomóc powinny inicjatywy związane z tworzeniem instytucji środowiska biznesu, takie jak współpraca z samorządem gospodarczym, instytucjami powiatowymi (PUP) czy powołanie Miejskiej Rady Biznesu, jako organu doradczego władz miasta, analizującego potrzeby jednostek gospodarczych i miejskie możliwości ich zaspokajania.

Wszystkie te aktywności zmierzać powinny w kierunku zbudowania nowego profilu gospodarczego miasta, który charakteryzować się będzie przede wszystkim istnieniem w Kaletach nowoczesnych przedsiębiorstw. Należy liczyć się raczej z regionalną skalą ich działalności, ale ważne jest aby stosowane przez nich technologie były innowacyjne i stwarzały szansę na zatrudnianie ambitnych młodych mieszkańców Kalet. Sukces takich firm przełoży się na trwałość działalności producentów, zapewniając również miastu wieloletnie korzyści. Zyska na tym także jego wizerunek gdyż kojarzone będzie z nowoczesnymi, dobrej jakości produktami przemysłowymi.

Cele horyzontalne

CH 1. Stworzenie nowego wizerunku miasta w regionie

Kierunki	Przykłady przedsięwzięć
KH1.1. Aktywizacja działalności promocyjnej	PH1.1.1. Przygotowanie materiałów promocyjnych PH1.1.2. Popularyzowanie nowego sloganu reklamowego miasta, budującego ekologiczne skojarzenia PH1.1.3. Reklama działalności instytucji miejskich
KH1.2. Przygotowanie oferty imprez o zasięgu ponadlokalnym	PH2.1.1. Organizacja wydarzenia sportowego PH2.1.2. Organizacja regionalnej imprezy „Targi leśne” PH2.1.3. Kalendarz okolicznościowych imprez handlowych (kiermasze)

Realizację wszystkich celów strategicznych uzupełnia cel horyzontalny, za jaki uznano stworzenie nowego wizerunku miasta w regionie. Ta skala jest realnym zasięgiem możliwości oddziaływania Kalet w najbliższych latach i będzie sukcesem jeśli miastu uda się pozyskać zainteresowanie istotnej liczby użytkowników województwa śląskiego. Można również starać się o kontakty z podmiotami prowadzącymi swoją działalność na terenie niedaleko położonego województwa opolskiego. Zasięg oddziaływania kaletańskich atrakcji ujmowany w realiach geograficznych jest jednak sprawą drugorzędną wobec konieczności pozyskania zainteresowania zasobami miasta takich osób i instytucji, które mogą przyczynić się do jego rozwoju. Najważniejsza wydaje się być aktywizacja działalności promocyjnej, która ma szansę najszybciej przełożyć się na zainteresowanie turystów. Dla nich w pierwszej kolejności trzeba będzie przygotować ofertę imprez. Warto jednak pozyskiwać również innych potencjalnych nabywców produktów miejskich np. poprzez kreowanie wydarzeń o zasięgu ponadlokalnym, przyciągających do miasta choćby tylko na jedno popołudnie. Wobec dużej konkurencji imprez kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych czy handlowych wielu miast i gmin wiejskich otoczenia Aglomeracji Górnośląskiej oraz Częstochowy nie jest to celem łatwym do osiągnięcia. Jego realizacja szczególnie w postaci cyklicznej (corocznej) imprezy zawierającej ofertę lokalnej specjalności, jaką mogłyby być np. Targi Leśne jako okazja do nabycia wszystkiego co pochodzi z lasu oraz bezpośredniego kontaktu z leśnymi atrakcjami (pokazy zwierząt, rywalizacja myśliwych itp.) dobrze przyczyniłaby się do wzbogacenia tradycyjnie przemysłowego wizerunku miasta.

7. Strategia rozwoju a inne dokumenty planistyczne

Analiza komplementarności *Strategii Rozwoju Miasta Kalety do roku 2025* została ukierunkowana na weryfikację zgodności jej zapisów z priorytetami, celami i kierunkami działaniami, zdefiniowanymi w następujących, przyjętych do realizacji dokumentach strategicznych:

- poziomu wojewódzkiego – *Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”*³,
- poziomu powiatowego – *Strategią Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego do roku 2022*⁴.

Zadaniem porównania jest wykazanie braku sprzeczności pomiędzy wyborami strategicznymi dokonanyymi przez władze miasta Kalety, a strategicznymi rozstrzygnięciami określonymi przez samorządowe władze Województwa Śląskiego i Powiatu Tarnogórskiego. Przydatne może być również wskazanie potencjalnych obszarów wsparcia projektów wynikających ze *Strategii Rozwoju Miasta Kalety do roku 2025* zewnętrznymi środkami finansowymi w ramach realizacji celów ponadlokalnych. Tabele nr 2 i nr 3 pokazują wyniki przeprowadzonych analiz, skupiając się na prezentacji zgodnych kierunków rozwoju.

Tabela 2. Zgodność Strategii Rozwoju Miasta Kalet oraz Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego

Cele i kierunki Strategii Rozwoju Miasta Kalety		Wybrane kierunki Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego
C 1. Utrzymanie walorów zasobów środowiska naturalnego	K1.1. Poprawa jakości zbiorników wodnych	B.2.1 Utworzenie systemu i kształtowanie zasobów wodnych
	K1.2. Wspieranie procesu budowy atrakcyjności turystycznej obszarów leśnych	B.2.7 Rozwój trwale zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej B.3.6 Zwiększenie atrakcyjności turystycznej regionu

³ Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”. Województwo Śląskie, Katowice luty 2010

⁴ Strategia rozwoju Powiatu Tarnogórskiego do roku 2022, Starostwo Powiatowe, Tarnowskie Góry, maj 2010

C 2. Przeprowadzenie skutecznej rewitalizacji miasta	K2.1. Zmiana cech wykorzystania istniejącego zagospodarowania terenów przemysłowych w mieście	B.2.5 Rewitalizacja terenów zdegradowanych
	K2.2. Tworzenie nowych przestrzeni publicznych	B.3.1 Zagospodarowanie centrów miast oraz zdegradowanych dzielnic
	K2.3. Wzrost aktywności społecznej mieszkańców	B.1.5 Wzmacnianie aktywności społecznych
	K2.4. Pozyskanie nowych tereny pod zabudowę mieszkaniową – rozbudowa centrum w kierunku Kuczowa	B.3.2 Poprawa warunków mieszkaniowych
C 3. Wspieranie procesu budowy nowoczesnego społeczeństwa miejskiego	K3.1. Podniesienie jakości zamieszkania poprzez rozwój infrastruktury komunalnej	B.3.3 Rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunalnej
	K3.2. Wzbogacanie oferty kulturalnej i edukacyjnej	A.1.1 Poprawa jakości kształcenia
	K3.3. Wspieranie rozwoju usług rekreacyjnych	B.1.2 Upowszechnienie oraz promocja aktywnego i zdrowego życia B.3.6 Zwiększenie atrakcyjności turystycznej regionu
C 4. Wspieranie rozwoju działalności turystycznych	K4.1. Tworzenie pożądaných warunków dla działalności przedsiębiorstw turystycznych	A.2.2 Finansowe i organizacyjne wsparcie biznesu
	K4.2. Projekt: Śląskie Centrum Karate Kyokushin-kan	B.1.2 Upowszechnienie oraz promocja aktywnego i zdrowego życia C.1.3 Organizacja i uczestnictwo w przedsięwzięciach o zasięgu międzynarodowym
C 5. Budowa nowego profilu gospodarczego miasta	K5.1. Pozyskanie inwestorów zainteresowanych tworzeniem nowoczesnych przedsiębiorstw przemysłowych	A.3.1 Wspieranie wdrożeń nowych technologii i rozwój sektora B+R

	K5.2. Wspieranie rozwoju małej i średniej lokalnej przedsiębiorczości	A.3.2 Wspieranie procesów restrukturyzacji i adaptacji gospodarczej
	K5.3. Tworzenie instytucji środowiska biznesu	A.2.2 Finansowe i organizacyjne wsparcie biznesu
CH 1. Stworzenie nowego wizerunku miasta w regionie	KH1.1 Aktywizacja działalności promocyjnej	C.2.3 Kreowanie pozytywnego wizerunku regionu
	KH1.2. Przygotowanie oferty imprez o zasięgu ponadlokalnym	C.3.2 Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w kulturze i wzmocnienie środowisk twórczych

Tabela 3. Zgodność Strategii Rozwoju Miasta Kalet oraz Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego

Cele i kierunki Strategii Rozwoju Miasta Kalety		Wybrane kierunki Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego
C 1. Utrzymanie walorów zasobów środowiska naturalnego	K1.1. Poprawa jakości zbiorników wodnych	K11.2 Poprawa atrakcyjności turystycznej KH3.2. Poprawa jakości środowiska naturalnego KH3.1.Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczności powiatu
	K1.2. Wspieranie procesu budowy atrakcyjności turystycznej obszarów leśnych	K11.2 Poprawa atrakcyjności turystycznej K11.3 Stworzenie turystycznych produktów ziemi tarnogórskiej KH3.1.Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczności powiatu
C 2. Przeprowadzenie skutecznej rewitalizacji miasta	K2.1. Zmiana cech wykorzystania istniejącego zagospodarowania terenów przemysłowych w mieście	K11.2 Poprawa atrakcyjności turystycznej KH3.2. Poprawa jakości środowiska naturalnego

	K2.2. Tworzenie nowych przestrzeni publicznych	K1.1 Tworzenie warunków lokalizacji nowych inwestycji
	K2.3. Wzrost aktywności społecznej mieszkańców	K10.2 Koordynowanie organizacyjne jednostki inicjatyw społeczności powiatu KH2.1 Poprawa współpracy z organizacjami pozarządowymi
	K2.4. Pozyskanie nowych tereny pod zabudowę mieszkaniową – rozbudowa centrum w kierunku Kuczowa	K1.1 Tworzenie warunków lokalizacji nowych inwestycji
C 3. Wspieranie procesu budowy nowoczesnego społeczeństwa miejskiego	K3.1. Podniesienie jakości zamieszkania poprzez rozwój infrastruktury komunalnej	K9.1 Budowa i modernizacja dróg powiatowych
	K3.2. Wzbogacanie oferty kulturalnej i edukacyjnej	K5.3 Poprawa warunków kształcenia K7.2 Wspieranie inicjatyw artystów i animatorów kultury
	K3.3. Wspieranie rozwoju usług rekreacyjnych	K12.1 Inicjowanie przedsięwzięć służących zaspokajaniu potrzeb rekreacyjnych
C 4. Wspieranie rozwoju działalności turystycznych	K4.1. Tworzenie pożądaných warunków dla działalności przedsiębiorstw turystycznych	K1.3 Wspieranie rozwoju działających firm K2.1 Wspieranie młodych przedsiębiorców K11.1 Skoordynowanie dostępności turystycznej
	K4.2. Projekt: Śląskie Centrum Karate Kyokushinkan	K3.2 Gospodarcza współpraca regionalna i międzynarodowa K5.1 Wprowadzanie innowacyjnych produktów edukacyjnych
C 5. Budowa nowego profilu gospodarczego miasta	K5.1. Pozyskanie inwestorów zainteresowanych tworzeniem nowoczesnych przedsiębiorstw przemysłowych	K3.1 Wykorzystywanie sąsiedztwa Portu Lotniczego K5.3 Poprawa warunków kształcenia

	K5.2. Wspieranie rozwoju małej i średniej lokalnej przedsiębiorczości	K1.2 Promowanie zalet tarnogórskiego środowiska działalności gospodarczej K1.3 Wspieranie rozwoju działających firm
	K5.3. Tworzenie instytucji środowiska biznesu	K2.2 Usługi dla przedsiębiorców K2.3. Inkubacja przedsiębiorstw
CH 1. Stworzenie nowego wizerunku miasta w regionie	KH1.1 Aktywizacja działalności promocyjnej	KH1.1 Informowanie i pozycjonowanie zalet powiatu KH1.2 Koordynowanie i współuczestnictwo w przedsięwzięciach promocyjnych gmin, instytucji publicznych i stowarzyszeń
	KH1.2. Przygotowanie oferty imprez o zasięgu ponadlokalnym	K7.1 Koordynowanie wymiany informacji o działalności placówek kultury, imprezach

Generalnym wnioskiem z zaprezentowanych zestawień jest brak sprzeczności pomiędzy zapisami analizowanych dokumentów. Zamierzenia strategiczne władz miasta Kalety wpisują się w wiele celów i kierunków rozwoju obszarów województwa śląskiego. Znajdują swoje powiązania także ze zbiorem przedsięwzięć planowanych do realizacji w najbliższych latach przez władze powiatu tarnogórskiego, uzupełniając je. Różnice wynikają głównie z innych obszarów kompetencji poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego. Są także konsekwencją przewidywanych możliwości finansowych i skali projektów, jakie w przyszłości mają być zrealizowane przez planujące je podmioty publiczne. Kalety jednak dobrze wpisują się w regionalne ambicje.

8. Wdrażanie i monitoring

Realizacja zamierzeń przyjętych w *Strategii rozwoju miasta Kalety do roku 2025* odbywa się poprzez jej wdrażanie, które należy starannie monitorować. Złożony proces osiągania wyznaczonych celów wymaga nieustannego śledzenia zmian, jakie zachodzą w otoczeniu strategicznym miasta i jego zasobach. Przyszły stan Kalet, którego cechy zapisane zostały w wizji rozwoju powinien podlegać korekcie, motywowanej zarówno z modyfikowaniem się orientacji miejskiej polityki, warunków finansowych, jak i pojawiania się nowych szans w otoczeniu. Aby umożliwić realizację celów, należy corocznie dokonywać stosownych rozstrzygnięć w wydatkach budżetów miasta w planowanym okresie, które będą uwzględniać decyzje wynikające z przyjętej *Strategii*. Warunkiem sukcesu jej wdrożenia są również przedsięwzięcia organizacyjne, dokonywane w miarę potrzeb, jednak zawsze tak aby realizacja konkretnych przedsięwzięć i projektów powierzona była odpowiednim jednostkom.

W ramach kompetencji Wydziału Strategii i Rozwoju Gminy będzie gromadzenie i weryfikacja danych dotyczących parametrów istotnych dla wdrażania *Strategii*. Jego pracownicy przygotowujący będą również coroczne raporty, opisujące realizację przyjętych zamierzeń i wskazywać zagrożenia dla jej sprawnego przebiegu. W ramach prac całego Urzędu Miasta dokonywać należy monitoringu otoczenia Kalet. Zaliczane do niego podmioty mogą w przyszłych latach różnie wpływać na realia rozwoju miasta i szczególnie ważne jest aby przewidywać i dostrzegać niekorzystne dla niego zmiany. Cenna wydaje się być zwłaszcza obserwacja polityki władz wyższych szczebli, w tym śledzenie zmian prawnych i gospodarczych wynikających z przynależności Polski do UE oraz decyzji podejmowanych przez władze państwowe i samorządowe. Należy liczyć się ze zmianami unijnej polityki regionalnej wobec konieczności dokonania reformy finansów publicznych, w tym zasad dysponowania środkami unijnymi w perspektywie do 2020 roku.

Warto śledzić również niekorzystnie kształtujące się trendy demograficzne, których monitoring powinien skutkować ewoluowaniem zapisów określających realizację społecznych zamierzeń *Strategii*. Obserwacja kształtowania się potrzeb mieszkańców powinna odbywać się również poprzez systematyczne badanie ich opinii na temat skuteczności działań podejmowanych w ramach realizacji celów strategicznych, w tym stopnia społecznej akceptacji zmian. Rozkład poparcia miejskich grup nacisku dla konkretnych inicjatyw, może w różnych latach ułatwiać bądź utrudniać konsekwentne

wdrażanie przyjętych zamierzeń. Ważne jest by to przewidzieć i starać się zminimalizować ryzyko wystąpienia konfliktów społecznych.

Zmian w zapisach *Strategii* dokonywać mogą władze uchwałodawcze i wykonawcze miasta, przez cały okres jej obowiązywania. Tym samym przyszłe budżety i inne dokumenty planistyczne również podlegać będą takiemu kształtowaniu. Szczegóły przedsięwzięć i projektów składających się na osiągnięcie zapisanych w *Strategii* celów i kierunków strategicznych, powinny zostać zapisane w odpowiednich funkcjonalnych dokumentach rozwoju miasta np. Programach Operacyjnych, Programie Rewitalizacji Miasta. Decyzje o ich przygotowaniu są elementem wdrażania *Strategii*. Niezbędne będzie określenie w nich dla każdego projektu terminu wykonania, źródeł finansowania i zbioru wskaźników osiągnięcia zakładanych efektów, co pomoże również w dokonywaniu okresowej ewaluacji skutków wdrażania *Strategii*. Jej podstawowe wskaźniki zawiera tabela 4. Odpowiedzialny Wydział w Urzędzie Miasta składając coroczne sprawozdania z realizacji *Strategii* Radzie Miasta i Burmistrzowi może uwzględnić ich prezentowanie w lokalnych mediach.

Tab. 4 Wskaźniki ewaluacji wdrażania strategii

Cele	Kierunki	Wskaźniki realizacji celów i kierunków
C1. Utrzymanie walorów zasobów środowiska naturalnego	K1.1. Poprawa jakości zbiorników wodnych	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zastrzeżeń do czystości wody w roku • Liczba osób korzystających z oferty zbiorników wodnych
	K1.2. Wspieranie procesu budowy atrakcyjności turystycznej obszarów leśnych	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnia lasów udostępniana turystycznie jako % powierzchni lasów w mieście • Długość ścieżek na obszarach udostępnionych turystycznie • Liczba urządzeń infrastruktury funkcjonujących na obszarach leśnych
C2. Przeprowadzenie skutecznej rewitalizacji miasta	K2.1. Zmiana cech wykorzystania istniejącego zagospodarowania terenów przemysłowych w mieście	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zrealizowanych projektów rewitalizacyjnych • Liczba nowych działalności na terenach przemysłowych • Wielkość zewnętrznych środków pozyskanych na realizację zamierzeń rewitalizacyjnych
	K2.2. Tworzenie nowych przestrzeni publicznych	<ul style="list-style-type: none"> • Wielkość nakładów na przedsięwzięcia dotyczące przestrzeni publicznych • Wielkość nowych powierzchni publicznych

	K2.3. Wzrost aktywności społecznej mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> • Wielkość nakładów na projekty aktywizujące mieszkańców • Liczba urzędzeń miejskich służące aktywizacji mieszkańców
	K2.4. Pozyskanie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową – rozbudowa centrum w kierunku Kuczowa	<ul style="list-style-type: none"> • Wielkość środków przeznaczonych na zakup terenów leśnych • Wielkość nakładów na projekty mające na celu uzbrojenie pozyskanych terenów • Liczba pozwoleń na budowę wydanych inwestorom zainteresowanym tworzeniem nowych domów i mieszkań • Wielkość nakładów na projekty promujące atrakcyjność osadniczą i inwestycyjną pozyskanych terenów
C3. Wspieranie procesu budowy nowoczesnego społeczeństwa miejskiego	K3.1. Podniesienie jakości zamieszkania poprzez rozwój infrastruktury komunalnej	<ul style="list-style-type: none"> • Wielkość nakładów na projekty infrastrukturalne • Wielkość nakładów na remonty i modernizacje obiektów kulturalne
	K3.2. Wzbogacanie oferty kulturalnej i edukacyjnej	<ul style="list-style-type: none"> • Wielkość nakładów na kulturę w budżecie miasta • Liczba zorganizowanych amatorskich imprez kulturalnych • Liczba uczniów korzystających z oferty zajęć pozalekcyjnych
	K3.3. Wspieranie rozwoju usług rekreacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • Wielkość nakładów na projekty służące tworzeniu oferty rekreacyjnej • Liczba nowych obiektów rekreacyjnych w mieście
C4. Wspieranie rozwoju działalności turystycznych	K4.1. Tworzenie pożądaných warunków dla działalności przedsiębiorstw turystycznych	<ul style="list-style-type: none"> • Wielkość nakładów na promocje turystyczną • Liczba projektów służących tworzeniu oferty turystycznej • Wielkość przychodów do budżetu miasta z działalności turystycznej
	K4.2. Projekt: Śląskie Centrum Karate Kyokushin-kan	<ul style="list-style-type: none"> • Wielkość nakładów na promocję Centrum • Liczba pozyskanych inwestorów i sponsorów • Liczba inicjatyw (w tym imprez) mających na celu pozyskanie zainteresowania planowaną działalnością Centrum • Liczba działań zrealizowanych w ramach budowy Centrum
C5. Budowa nowego profilu gospodarczego miasta	K5.1. Pozyskanie inwestora zainteresowanego tworzeniem nowoczesnego przedsiębiorstwa przemysłowego	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba imprez gospodarczych • Wielkość nakładów na promocję gospodarczą miasta • Wielkość powierzchni przeznaczonej na nową działalność gospodarczą

	K5.2. Wsparcie rozwoju małej i średniej lokalnej przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> • Wielkość nakładów na programy aktywizujące wybrane grupy społeczne na rynku pracy • Liczba inicjatyw progospodarczych • Liczba mieszkańców korzystających z pomocy instytucji wspierających rozwój gospodarczych
	K5.3. Tworzenie instytucji środowiska biznesu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba podjętych inicjatyw współpracy • Liczba powiązań instytucji otoczenia biznesu • Liczba uczestników imprez integrujących środowisko biznesu
CH 1. Stworzenie nowego wizerunku miasta w regionie	KH1.1. Aktywizacja działalności promocyjnej	<ul style="list-style-type: none"> • Wielkość nakładów na promocję miasta • Liczba inicjatyw promocyjnych • Stopień zadowolenia z stanu miasta uzyskany w badaniu opinii mieszkańców
	KH1.2. Przygotowanie oferty imprez o zasięgu ponadlokalnym	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zorganizowanych imprez • Liczba uczestników imprez • Liczba inicjatyw podejmowanych na obszarze miasta przez podmioty zewnętrzne

8. Załączniki

W ramach prac nad przygotowaniem *Strategii rozwoju miasta Kalety do roku 2025* odbyło się kilka spotkań roboczych w Urzędzie Miasta. Lista ich uczestników przedstawia się następująco:

- Klaudiusz Kandzia – Burmistrz Miasta Kalety
- Eugeniusz Ptak – Przewodniczący Rady Miejskiej w Kaletach
- Dariusz Szewczyk – Zastępca Burmistrza Miasta Kalety
- Ryszard Sendel – Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej w Kaletach
- Janina Perz – Przewodnicząca Komisji Budżetu i Finansów RM w Kaletach.
- Marek Parys – Wydział Strategii i Rozwoju Gminy
- Jan Potempa – Naczelnik Wydziału Strategii i Rozwoju Gminy
- Jacek Lubos – Wydział ds. Organizacji i Logistyki oraz Gospodarki Lokalowej
- Izabela Rapczyńska - Wydział Strategii i Rozwoju Gminy
- Martyna Ganc - Wydział Strategii i Rozwoju Gminy

Odbyły się także trzy warsztaty, mające na celu uzyskanie akceptacji propozycji wypracowanych na spotkaniach roboczych oraz wzbogacenia ich o nowe pomysły. Lista uczestników konsultacji społecznych to:

Kalety, dnia 24.05.2011 r.

Lista uczestników

warsztatu pt: „Gospodarcza przyszłość Miasta Kalety”

1. Franciszek Jagusiak
2. Michał Parys
3. Jan Szoltyśnik
4. Tomasz Brol
5. Adolf Więcek
6. Jan Wałęga
7. Blandyna Kąkol
8. Eugeniusz Ptak

9. Zygmunt Mirowski
10. Edward Drabik
11. Ryszard Sendel
12. Kazimierz Złotosz

Kalety, dnia 14.06.2011 r.

Lista uczestników

warsztatu pt: „Społeczny kontekst funkcjonowania Miasta Kalety”

1. Tomasz Galios
2. Arkadiusz Kamiński
3. Renta Czudaj
4. Stanisław Nowak
5. Radosława Radziwończyk Gabrys
6. Maria Rogocz
7. Maria Wiatrek
8. Irena Nowak
9. Marcin Walczak
10. Krzysztof Lisiecki
11. Danuta Mazur
12. Bożena Dziuk
13. Mirosława Potempa
14. Daria Klyta

Kalety, dnia 26.11.2011 r.

Lista uczestników

Konsultacje wypracowanych elementów wizji i celów rozwoju Kalet

1. Jan Klimek
2. Janina Perz
3. Blandyna Kąkol

4. Mirosława Potempa
5. Robert Gryc
6. Edward Drabik
7. Ryszard Sendel
8. Kazimierz Złotosz
9. Irena Nowak
10. Maria Wiatrek

Odpowiedzialni za metodologię prac, prowadzący warsztaty i uczestnicy spotkań roboczych pracownicy Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach:

- dr Małgorzata Czornik (kierownik zespołu) – Katedra Badań Strategicznych i Regionalnych,
- dr Małgorzata Twardzik – Katedra Gospodarki Przestrzennej,
- dr Piotr Gibas – Katedra Gospodarki Przestrzennej,
- dr Adam Polko – Katedra Gospodarki Przestrzennej.